

KELET.

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPI LAP.

Előfizetési díj

dékre postán vagy helyben házhoz
hordva:

Egész évre	12 frt.
Félévre	6 "
Negyedévre	3 "
Egy hónapra	1 "

Videkről egy hónapra előfizetést nem fogadhatunk el.

Egyes szám ára 5 kr.

Megjelenik minden nap, az ünnepeket követő napok kivételével.

Hirdetési díjak:

Ötször hasábozott garmond sor 6 kr. ára
Bélyegdíj minden hirdetés után 30 kr. Nagyból
és gyakori hirdetéseknek külön kedvezményt is
nyújt a kiadó hivatal.

Hirdetéseket fölvesznek:

Bécsben: Oppelik Alajos (Wollzeile 22). Haasen-
stein et Vogler Wien
Wallfischgasse nr. 10.

Nyilttéri cikkek

garmond sora után 25 kr. fizetendő.

Kiadó-hivatal:

Stein János könyvkereskedése, hová az előfizetések és hirdetések
küldendők.

Szerkesztői szállás:

Belső-szénutca 16. szám, hová a lap szellemi részét illető
közlemények czimzendők.

Az értékes cikkek díjaztatnak.

Kéziratok nem adatnak vissza.

ELŐFIZETÉSI FELHÍVÁS

„KELET”

politikai és közgazd. napilap
1873 második félévi folyamára.

A „KELET” előfizetési ára:

Egy évre	12 frt.
Félévre	6 frt.
Negyedévre	3 frt.
Egy hónapra	1 frt.
Egyes szám ára	5 kr.

A lap szétküldésénél előforduló zavar
kikerülése tekintetéből vidékről 1 hónapra
előfizetést nem fogadhatunk el.

Az előfizetési pénzek, legcélszerűbben pos-
tai utalvánnyal, kiadó Stein János könyv-
kereskedésbe küldendők.

Nyolcz egyszerre beküldött előfizetés után
tiszteltpéldánnyal szolgálok.

A „KELET” kiadóhivatal

Szamosujvár, sept. 18.

(M. A.) Egy megdöbbentő, komoly gon-
dolatokra indító adat volt a napokban közöl-
ve hazai hírlapjainkban:

A cholera-járvány hazánkban a
folyó év alatt több mint százezer
embert ragadt ki az emberek sorából.

Milyen lesújtó e tény már önmagában
is, de kétszeresen az a les, ha a szerencsét-
len árvak, ha a támaszuktól megfosztott, ke-
resetképtelen családtagok azon óriási számúra
gondolunk, mely a pusztító vész áldozatai után
visszamaradt.

Állampolitikai szempontból még inkább
elszomorító les e tény, ha összevetjük a ha-
zái kbeli születések és halálozások feletti ked-
vezőtlen viszonyával; ha meggondoljuk, hogy
csak minden 21 lélekre esik egy új szülött, s
minden 18-ra egy haláleset; ha megfontoljuk
hogy e magában véve is kedvezőtlen arányt
még terhesebb teszi az újszülöttek túlságosan
nagy mérvű halálozása, mert míg más álla-
mokban átlag az újszülött gyermekek 25%-a
hal meg az első években, nálunk e halálozási
arány 32—33 százalékra tehető, s a gyermekek
fele az ötödik életév előtt elhalálozik.

E kérelhetetlen számadatok talán képesek
lesznek véget vetni a lahára azon tunya kö-

zönyösségnek, mely a hazai közegészségügy
terén országzszerre uralkodik; talán képesek
lesznek a kormányt és törvényhozást is meg-
győzni arról, hogy még ha minden egyéb té-
nyező adva volna is, ily viszonyok közt az
egészséges államélet merő lehetetlenség volna.

Más országok államférfiai épen nem ta-
nusítják a közegészségügyi kérdések iránt azon
nagyurias kicsinylést, a mely nálunk fájdalom,
egészen meggyökerezett.

Az angol conservatívek nagynevű vezére
Disraeli egy Manchesterben, az ő tisztele-
tére nem rég rendezett meetingen meggyőző
szavakkal emelte ki a közegészségügyi kérdé-
sek nagy jelentőségét.

„Véleményem szerint — mondá — a nép
egészségügyi állapotának javítása azon socialis
feladat, a mely első sorban van hivatva igény-
bevenni figyelmét minden párt államférfiai-
s politikusaival. Jó lakások, tiszta ivóvíz, rom-
latlan tápszer a feltételek, melyek által az em-
berek jóléte és kényelme előmozdítható. . .
Ismétlem, az egészségügyi kérdések felülmulnak
fontosság tekintetében minden más kérdést. . .
Nem ismételnem elég gyakran s elég erőlye-
sen, hogy midőn egy nemzet nagysága és
jelentőségéről van szó, az egészségi viszonyo-
kat kell legelőbb szemügyre venni. Képzelhe-
tünk oly államot, mely földve van diadaljelvé-
nyekkel, mely büszke műintézetének gazdag-
ságára; lakhatja azt értelmes és szelleműs
népesség: de ha a népszámlálás ez or-
szágban a lakosság apadását mutat-
ja . . . tévedés nélkül megjósolhatjuk, hogy e
nemzet történelmi jelentősége lassanként csök-
kenni, sőt végre teljesen elenyészni fog.

Az egészségügyi kérdések — ezek a be-
széd e tárgyra vonatkozó részének zárszavai
— nemcsak fölötté állanak azon kérdéseknél,
melyek a pártokat elválasztják, de még azok-
nak is, melyekre nézve a nagy jelentőség el-
enyésztet minden pártkülönbséget. Gondolják
meg, hogy ez ország nagysága első sorban la-
kóinak physical fejlettségétől függ, s hogy
mindaz, a mi az egészségügyi állapot javításá-
ra nézve történik, egyszersmint alapjává les
nemzetünk nagysága- és fényének is.”

Gondolják meg — viszhangozzuk mi is a
nagy angol államférfiaval —, vegyük fontolóra
e szavak arany igazságát azok, kiknek mond-
hatlanul rossz közegészségügyi állapotaink
segíteni hatalmokban és kötelességükben áll!

— Hírek a balközép körből. Tisza Kál-
mán a jövő hó elején Debreczenbe érkezik s ott,
mint segédgondnok részt vesz az egyház kerületi

reszkeltve vetett egy pillantást az áy fehér függö-
nyére; azt hitte, Wallden már régen lefekült, át-
pillantá érzéseit s méltó haragjában akarattal nem
költé fel őt bódultságából, melybe vérenek heves
fellázadása után esett; de könyvült szívvel győző-
dött meg, hogy Wallden nincs a szobában s most
rajta volt a sor önmaga felett pirulni, miután fér-
jének rendetlenségét, mely most védi őt saját té-
velygése ellenében, hálával kelle fogadnia.

Az órára tekintett. Két óra elmúlt volt. Má-
ria Lujza gyorsan kezdett vetkőzni, de megkapta
egy más gondolat által, hirtelen abban bagyá e fog-
lalkozást, új gyertyákat gyújtott s könyvet vére ke-
zébe, mintha olvasna, leült azt asztal mellé, hogy
lértjét bevarja.

Alig kezdé meg új szerepét, a mint az ajtó
lassan felnyit s Wallden lépett be azon, bizonyta-
lan léptekkel s oly állapotban, minőben neje őt még
soha nem látta s nem is gondolta valaha láthatni.
A teke-asztal megérkezésének ünnepélyére, a kártya-
játék gyönyörét egy gyorsan rendezett tivornyá-jele-
nével. A vidor ötletekből, ének és tréfa kö-
zepette, rendre a legkésőbb komolyságha mentek
át. A szerencsétlenség a játékban még fokozta Wal-
lden izgatottságát, a kábító szerek kénél voltak s
következése csak az lett, hogy végre oly helyzetbe
jutott, mely a férfit leginkább lealysítja.

Mária Lujza borzalva kerülte ki édelgéseit.
Alig tudott reá nézni, oly alyasnak tűnt fel előtte
e perczben.

— Te virasztottál s vártál reám, a mint lá-
tom, édes g rlicém, és sobajtottál s tán még egy
könyvecskét is ejtetél miattam; azt gondolhatom,
no hát mi ez már?

gyűlésen. — A nagyváradi „Bihar” a mellett agítál,
hogy a balközép tartsa fenn a közjogi programot.
A többi közt így szól: „Tiszába kell jönnünk ma-
gunkkal. Ki kell tűnőnie annak, hogy az országos
balközéppárt, mint ilyen áll-e a régi program
alapján, vagy csak egyes tagok nézeteltérései okozták
a párt felől elhintett bajszókat. Az országos bal-
középpárt összes híveinek egyhangon nyilatkozata les
a biztos kulcs ennek kitéréséhez, a választók szava
és nemcsak a választottaké, ha nem akarjuk, hogy a
közvélemény viszsás irányba terelve belülről árad-
jon kitélé.”

— A király kézírata Rauscher bibornokhoz
ennek 50 évi papi jubileuma alkalmából, a bécsi
egyházmegegyi lap szerint a következőleg hangzik:
Kedves Rauscher bibornok! Az ön áldozatára léte-
nek holnap lesz fél század éve. Csak kevesen része-
sülnek ezen szerencsében, hogy egy ily emléknapot
megőnepelhessenek; de még csekélyebb azon irgy
lésemelőtők száma, kik — ugy, mint ön — a leg
lélekemelőbb megőnygással és meglelédeéssel pillant-
hatnak vissza, egy ilyen hosszú, önmagukat és má-
sokat boldogító működésre.

A papságnak jóakaró és igazs. főpásztora levén
ön az egyházi téren kifejtett tevékenységét őszhang-
ba tudta hozni az állampolgár kötelmeivel. — Ezen
egyház és állam körül egyaránt szerzett érdemeihez
még hozzácsorolom. Ön azon számos szolgálatot, me-
lyet ön nekem és hazámnak hű ragaszkodással tett.
És mivel mindezt, a mi az egyház, a monarchia és
hazám javát érdeklé, minden időben az ön oly beu-
sód, mint tevékeny részvéte kísért, a ezért őnt, az igazi
osztrák egyházi fejedelmet a birodalom belül és
kívül a legnagyobb tisztelet és becsülés környezi.

Szívesen csatlakozom azok sorához, kik önek
holnapi jubileuma alkalmából az őszinte érzelmeiket
kifejezendik és szívből óhajtom, hogy Isten őnt a
legörömteljesebb életalkony szerencsésében még so-
kább részesítse. Arczképm, melyet különös jóhajla-
mom jelöl ide csatolok, folytonosan emlékeztesse
őnt arra, hogy az ön magos becsének elismerése
élt fog bennem az állandó hála érlelmével együtt.

Schönbrunn, 1878. augusztus 20 án.

Ferencz József s. k.

— A vallás- és közoktatási magyar ministe-
rem előterjesztésére Ivankovic Prokop, aradi püspök-
nek, a görög keleti román nemzeti egyházi congres-
sus által görög keleti román érsekké és metropoli-
tává történt megválasztását ezzennel megerősitem.

Kelt Schönbrunnban, 1878. sept. 17.

Ferencz József s. k.

Tretort Ágoston, s. k.

Igaz, egy kassó vidámabb vagyok kelettel,
de vigyen el engem az ördög, ez nem ok arra, hogy
már oda félre ül és pityeregj.

— Az eszembe sem jut, viszonzá Mária-Lujza
mi közben valamennyire nyájas feleletre erőlteté ma-
gát, mert most nem volt ideje okoságról tartani
leczkét; de e mellett szíve hangosan dobogott
s haragja valóban közel volt azon az uton törni ki,
melyet most tagadtott el:

— Ugy; nem jut eszedbe — no az ugyan sze-
rencse, mert tudod mennyi angyalom mi jutott vol-
na nekem azon esetben eszembe?

— Nem, ugyan mi? Mária Lujza göröcsösen
tördelte kezeit.

— No sem több, sem kevesebb mint, hogy
mindennap így éljek, a mint nekem tetszik, mert
közünk legyen moudra, átkozott unalmas kényszer
az, mikor az embernek korlátozni kell hajlamait! De
miért fordulsz te mind csak a fal felé — nézz re-
ám — u y no!

Nézz nyájasan reám, csókölj meg galambom.
— Nem istenemre! ez már még is igen ki-
állthatatlanaó válik! Mária Lujza élénken felállt,
hogy a mellékszobába távozzék.

— Oh lekötélezett szolgája asszonyom, csak —
félre az ily fiúnyáskodó-okkal, ha szabály kérnem
Társaságban s különösen egy elutasított szere-
tőjelenlétében teheti az ember a szepet nejeének egy ki-
csit, de négy szem közt ugy akarom, vigyen el az
ördög engem, hogy tisztelettel legyenek irántam!

A büszke Mária Lujza közel volt ahoz, hogy
e pillanat sulya alatt megtörjék.

Castelár programbeszéde.

(Folytatás.)

Bizonyára azt fogják mondani nekünk ezzel
szemben: „Ha tehát ti akarjátok valamenyit sza-
badulni párt közreműködését, miért váltok magatok
is, ti köztársaságiak, két külön párra? Nem, mi
nem oszlunk két részre. Mi akarjuk, mert szükse-
günk van rá, az egész köztársasági párt közremű-
ködését.

És itt nyiltan szólhatók, mert így szólani kö-
telességemre teszi a hely, melyet elfoglaltok: én at-
tól félek, hogy tudtok, akarunk nélkül, sőt épen
akarunk ellenére, mi a democratiát azon veszély-
nek tesszük ki, melyet már a régi kor bölcsei is a
democratiá halálaként jeleztek, félek, hogy a democ-
ratiá a demagogiának esik áldozatul, mely a sötét-
ben munkálódik; a demagogiának, melynek csak ét-
vágya van, de gondolkodni nem képes; a demagogiá-
nak, melynek csak ellentétes érdekei vannak; a de-
magogiának, mely a boszút hirdeti a népek, mi-
dőn a nép igazságot kíván: a demagogiának, mely
a franczia köztársaság legromosabb napjait a legszebb
eszménykép színével rajzolja le akkor, midőn e na-
pok egész Európában a köztársaság elleni ellenszen-
vet hintettek el; a demagogiának, mely Páris és Se-
villa égésénél megszék: a demagogiának, mely a
socialis rémuralmat hozza felszínre, melyet szomorú
szerepű tribunok tartanak fenn és zsákmányolnak ki
saját céljaikra.

Ime ott vannak a Caesarok, a Bonapartek, a
Rosak, az Iturbidek, kik egy nagy bünt hagytak ma-
guk után egy nagy árnyat, melyet alig volt képes
előzni az emberiség geniusa a közlelkiismerettől
(Taps.) — Ez az t. képviselők, a mitől mi félünk,
a mit kárhoztunk. — Ez azon elem, mely ellen
küzdni fogunk mindig, jellemünk egész erőlyével,
s tekintélyünk egész hatalmával. Ha ellené fordulunk,
ez nemcsak hatalomosság reánk, mint kormányra nézve
hanem oly szükség, melyet a jelenkori democrati-
a érdekében követelőleg parancsol.

A demokracia napjainkban a halál veszedelmé-
nek van kitéve; s ha a veszedelem elnyeli ezt, en-
nek oka a demagogia les. Nekünk kötelességünk
megmutatni, hogy a democratiá életképes; nekünk
kötelességünk tettekkel igazolni, hogy az fejlődni és
haladni képes, hogy az maga a szabadság és maga
a tekintély, hogy az maga a jog és az egyedül le-
hetséges kormányforma. Ime ez magyarázata annak,
miért törekedtünk folyton oda, hogy a két köztárs-
sági pártot egy kormánypárttá alakítsuk: ime, ezért
küzdöttünk a demagogia ellen, mely küzdelmet foly-
tatni fogjuk mindaddig, míg az tehetségünkben áll.

Napjainkban a fehér demagogia fenyeget ben-
nünket, mely sokkal veszélyesebb reánk nézve sokkal
fenyegetőbb alakban lép fel, mint a vörös demogo-
gia. Ez egy esztelen párt, mely képesnek hiszi ma-

Masnap reggel az éj után, melynek letolyása
alatt oly sok és különemű kinoknak volt kitéve
Mária Lujza, még korán Segerstadtbba kocsizott, lá-
togatást tenni barátinjáéul.

Szíve szükségét érzé kiönteni bánatát.

Anyjához fordulni szígyenlette volna, s külőn-
ben is három órára laktak a várostól, Segerstadt
pedig oly közel volt; s Karoline a nélkül, hogy
mindent tudjon, értesülhetett anyi felől, hogy több
s érettebb tapasztalata nyomán, hasznára lehessen e
nagy szorultságában.

A bárnő, ki azonnal észrevette, hogy e korai
látogatás más valamiből származik, mfnt pusztá reg-
geli sétálási vágyból, barátinjét a kerti lakba ve-
zette, hol zavartalanul cseveghetnek egymással.

— Nos, kedves Mária Lujzám, azt látom,
hogy valami bajod van, valami kínozó, de meg nem
foghatom, mi? Mert az első jelenet kivételével, hol
kissé ügyetlenül viseléd magad, csak dicélni tu-
dom a módot és eljárást, melylyel kis erdei drámánk
többi részleteiben játszád szerepedet.

— De azután, viszonzá Mária Lujza, a sors
egészen más szerepet osztott ki számomra. Talán
gyengesség tölem, hogy elmondom ezt neked s csak-
nem szígyenlem, hogy nem tudom buszusagom egy-
magam elviselni, de tanácsod hasznomra válhatik.

— Hozg, hogy? raménylem csak nem a va-
sánapi szerepet illetőleg? Mert a mi azt illeti, te
lehetesz legjobb bírja önmagadnak.

Hanem bár mi legyen is az, kérlek, beszélj
gyorsan. Ünnepléses módorod egészen kíváncsivá tesz.

(Folyt. köv.)

„KELET” TÁRCZÁJA.

Két erkély-szobácska.

Regény, két kötetben.

Írta: Flygaré-Carlén Emilia.

Második kötet.

XVIII.

(Folytatás.)

A midőn összehasonlítja e két férfi magavi-
seletét, ez alkalommal, mennyire feljult emelkedett
férjén Vilmos, előbbi kedvese. E perczben a házasság
járma önsúlyként nehezkedett vállaira. Szíve égett
és reszkeltett az izgatottságtól s egészen martalékvá
vált ama szenvedélyes kitérésnek, melyeket any-
jának leirt volt; s e gyöngéd anya szavait: „ha ez
összeköttetést eltogadod, gondold meg, hogy egész
életedre szől és ne feledd, hogy még csak egy ér-
zé-vel sem szabad ahoz hűlőnek lenned, kit fér-
jedül választál s kinek mindent áldozál” egészen
feledve, átengedé magát vad fájdalomának s még ar-
ra sem gondolt, hogy férje minden perczben belép-
het a szobába.

Ez azon ban mindkettőjük szerencsésére s sze-
rencsétlenségére nem történt meg.

A negyed órától óra s az órából órák lettek,
midőn végre Mária Lujza e genosz álomból felcsu-
sodott s felemelkedve bámult a leégett gyertyákra.
Egyszerre világos lett előtte minden, félelemmel

gát feltámasztatni a halottakat; előzőnli a felszige-
tet, s a theocratia és a feudalismus jármába törek-
szik hajtani az új kor civilizációját. Valóban meg-
rémül az ember, ha tekintete Spanyolország jelen-
legi helyzetére esik. Ezen eszeveszett emberek a de-
magotól várják a legnagyobb segítyt. Épen ak-
kor, midőn mi reánk nézve életkérdés az, hogy egy
zászló alá csoportosuljunk, hogy mint egy ember
védehessük elveinket, büns türelmetlenség, s fenye-
gető lázadás iparkodik halomra dönteni a haza és a
nemzet egységét. Ez az, a mi felbátorította a sötét-
ségnek ama lovagjait; s midőn most, két év után is-
mét találkozunk velük, számban és erőben annyira
gyarapodtak, hogy a legférfiasabb s legbátrabb erő
borzadva szemléli a közeledő veszélyt.

Elvakult, fellázított tömegek fenyegetik Bergát
felgyújtást Ignéladat; fanatikus csordák földig
rombolják — a szó szoros értelmében, — Tortella
várát.

És nem idegen invasió, nem a hunnok köz-
mondásossá vált hajdani kegyetlenkedése, hanem sa-
ját polgártársaink viszik végbe a borzalmas ténye-
ket. Ők azok, kik a földközi tenger ígönyörű part-
jain meghonosították a gyújtogatást; kik megaka-
dályozták a közlekedés biztonságát, kik előzőnli fe-
nyegetőleg Estremadure tájait, kik Andalusia kebe-
lébe nyomulnak, Castilliót beharangozják, elfoglalják
az északi határokat, a honnan a végveszély félelmé-
vel riasztgák nagyobb városainkat. Ez azon esze-
len csöcselék, mely élet-halál harcra hív fel ben-
nünket, nem törődve azzal, hogy győzelmeikkel vagy
leveretéseikkal egyidejűleg a szabadság is sírba száll.
És mindez, oh gyázat! a szabadság és köztársaság
szent zászlájának árnya alatt történik. (Hosszas
taps.)

Az nem lehet t. képviselők, hogy e vad töme-
gek elfoglalják hazátok fővárosát, hogy megbecste-
lenítsék törvényeiket szentelt templomát, hogy meg-
koronázzák agyrémeik szüleményét, és annak jelké-
pét függesszék fel palotáik csúcsaira! — Ez nem
lehetőséges. A folyó nem folyik vissza forrása felé, az
emberi lelkiismeret többé nem válhatik a lángok és
inquisito martalékká; a zárdák nem épülhetnek fel
isméte földön a holt kéz parancsára. Egy abszolút
király nem uralkodhatik többé e földön, mert ezen
eszmé áldozatul esett az emberi értelem és lelki-
meret hatalmának.

Szerencsétlenségünkre vannak emberek, kik fél-
reismerték, sőt megtagadták saját intézményeiket, kik
valóságos öngyilkosságot követnek el, midőn a de-
mocratát és anarchiát egyértelműnek veszik, midőn
megtagadták az engedelmesseget azon intézmények-
től, melyeket saját maguk alkottak; kik nem akar-
ják elismerni a törvényes megalakult köztársasá-
got e szűkebb körökben elismerni a jogtörő elemek ural-
mát, mint saját alkotásaik tekintélyét.

És ez az oka, hogy mi, kik a köztársasá-
gi pártot képviseljük, kik annak eszméivel akarunk
uralkodni, felhívjuk hazánk minden harcosát, még
azokat is, kik a Bourbonok családját védték és tá-
mogatták annak idejében, hogy véjék most a köz-
társaságot, mint védték hajdanában II. Izabellát. Azt
mondjuk ezeknek: legyetek meggyőződve, a köztár-
saság dicősséggel fogja beanyozni homlokotokat és
ez lesz ama gondviselés, mely megőrizendi fiaitok
szabadságát.

A köztársasági párt tisztán áll a felelősség ter-
hétől a háborúért. E párt nem engedheti, hogy a
polgári háboru tovább terjedjen, nem tűrheti, hogy
a theocratia feltámadjon; nem tűrheti, hogy Don
Carlos ülhessen a spanyol trónra. A háboru tűz; a
háboru pusztulás; a háboru az erőszak; a háboru a
halál; a háboru gyújtogatás és veszedelem. Nem
volnának férfiak, ha nem felelünk háborura háboru-
val, tűzzel tüzzel, vérré vérré, halálra halálra. (Nagy
tetszés.)

Igen, képviselő urak, mi háboruba megyünk,
és folytatjuk azt; midőn özönvíz fenyeget, kitörjük
az ajtót, hogy megmenekülhessünk; tűzvész esetében
szomszédunk lakásán keresztül szabadulunk; hajótör-
éskor eifeledjük a törvényeket s csak egy cse-
lőlélek bennünk a lélek: ez saját megmentésünk.
Igy kell nekünk cselekednünk az általunk folytan-
dó háboruban is.

Kérem tehát önöket, t. képviselő, kérem meg-
győződéseim egész teljével, a népszerűség félretételé-
vel, melyet különben soha sem kerestem, kérem, ha-
zaszerettem és becsületességem egész erejével, ra-
gadjanak meg minden eszközt, használjanak fel min-
dent, hogy a hadseregben a fegyelmet helyreállítsa-
suk, hogy azt nagy feladatához méltólag küldhes-
sük a haza érdekeinek védelmére,

A halálbüntetés eltörlése pártunk egyik jel-
szava. E jelszó tudományos és politikai elv egysze-
rűsége, de sobasem jutott eszébe senkinek, hogy
hadsereg létezésénél figyelem nélkül. Az egyesült
államok és Svájc példával szolgálhatnak a tekin-
tetben.

Nekünk nem szabad megengednünk azt, hogy a
tiszték elhagyassák ezredüket, hogy a katonák
átadhassák fegyvereiket a carlistáknak, hogy azon
emberek, kik a béke és rend fenntartása s illetőleg
helyreállítására vannak hivatva, maguk bontsák meg
a rendet s csináljanak zavart lázadást és fosztogas-
sák a békés polgárokat; nekünk egy szóval nem
szabad megengednünk azt, hogy a világ azt higgye

rólunk, hogy a spanyol társadalom felbomlott és meg-
rendült alapjaiban, hogy e társadalom egy veszedel-
mes és tétovázó seb az egyetemes emberiség testén.

Vádoltathatom azzal, hogy nem vagyok követ-
kező elveimhez; nem bánom, ha nevemet, emlé-
kemet elátkozza az utókor; nem törődöm vele, ha a
jelenkor ítélete megkövez, vagy száműz, de abba
nem egyezhetném bele soha, hogy a köztársaság sa-
ját gyöngesége által menjen tönkre, hogy a haza
elvesszen a mi kezeink között. (Helyeslés.)

A sorkatonaság és a tartalék engedelmesked-
nek a törvényeknek 25 000 ember sorozott tott be már
s azon napon, melyen a fegyvert először kezükbe
vették, sikra szálltak s megverték a carlistákat. —
Egyes tartományokban az ifjúság azon része, mely
nem soroztatott be, kéri a parancsnokokat,
hogy őket is vezessék az ellenség elé.

Vége köv.

Szász lapok szemléje.

A „Siebenbürgisch-deutsches Wochenblatt“ a
Nagy-Szebenben tartott metropolita választó gyűlés
mozgalmait következőkben jellemzi: „A választást
részben igen izgatott tanács-kormányok előzték meg,
melyekről a távollátók tudomást szerezni igen ne-
héz, mivel nyilván inkább személyes ellentétek, mint
nyílt. elvkérdések körül forogtak. Lehet, hogy a
románok politikai felosztása activisták és passivisták-
ra, a választási üzelmeknél is szerepet vitt. Azt
mondják, hogy a győztes párt sorai közt többeket
számlált a passivisták közül, míg a leggyőzteshez a
conservatívek vagy consistoriumpárti az activista
áramlat képviselőihez tartoznak. Mindamellett ma-
ga a választás, ha bár kiválólag a passivisták műve
ugy látszik minden politikai színezet nélkülöz vagy
legalább is e tekintetben negatív jelentősége lehet
a mennyiben az activisták férfja Popea Miklós ar-
chimandrit nem választatott meg. Utobbi, egy ha-
sonlíthatatlanul ifjabb s minden tekintetben tetterő-
sebb férfi, az utóbbi években az elbalt érsek oldala
mellett állott s mint ilyenek alkalma volt nemcsak
az egyház viszonyait alaposan ismerni s vezetésére
magát kiképezni, hanem egyszersmind tapasztalni
hogy a hatalom, ha mindjárt a legjobb lelkismeret-
tel és nemes célzatokból gyakoroltatik is, viselőjé-
nek, hasonlíthatatlanul számosabban ellenséget mint
baristot szerez. Tapasztalatai, kormányzása, az előbbi
metropolita nagy bizalma, mind az, mi megválasz-
tatását természetessé és valószínűvé tette, ugy lát-
szik, egyszersmind forrása volt ama szenvedélyes ellen-
állásnak, melynek magát feláldozni volt elég önmeg-
tagadása. Jó lehet a jövősegről lemondott, a választás
negatívumát. Ugy látszik különben, hogy az új
metropolita kosos volta megválasztására nem cse-
kely befolyással volt.“

A „Hermansdter Zeitung“ a helyzetről szól-
va, miután az rozr terüen s majd a keleti vasutól
tesz említést, cikkét így folytatja:

„A ritka eset, hogy egy takarékpénztár bukjon
meg, Pesten kellett hogy előforduljon. Az utópiákat
vadászó szélsőségek egy championja, Vidacs János volt
elnöke. Mindkét párt a szélsővel és Csernátorny
legújabb „utóiratá-ban hangoztatott mérsékelt bal
egy önálló bank után kiabálnak, melynek fedezetül
nem többet, mint ama 50,000 frankot hozhatják
fel, melyet a bololdali sajtó után fellekesített vidé-
ki rajongó a szorongatott titkos pénz piacznak nagy-
lelkűleg felajánlott.“

A vagyontalanok bőkezűek s a pénz cosmopo-
liticus. Pompejus lábával a földből legiokat tudott
teremteni s hirtelintúl mégis elesett, miért ne le-
hetne alapítani nagy szavakkal minden alap nélkül
egy hitelképes önálló bankot! De az áruló kormány
oka mindennek. — Nem volt eső, elszáradt a sarjú,
a gazda vigasztalhatatlan; ez mind a rendszer kö-
vetkezménye. Így s nem másként magyarázza azt
meg az „igazi“ hazafiak állam bölcsesége. Aztán co-
da, hogy ha a nép az ily tanok terjesztése miatt
felre téved.

Ebből érthet a „M. P.“ is.

Az egyház és állam.

Az egyház és állam közti viszonyok szabályo-
zása tárgyában Heves megye következő felhívást in-
tézett a képviselőkhöz:

A vallásszabadságnak és a különböző vallás-
felekezetek egyenjogúsításának kérdése oly állam-
ban, hol az állam souveranitásának minden felekezet
föltétlenül megköveteli, „a szabad egyház a szabad
államban,“ elvének alkalmazása mellett, bizvást
megoldható, de oly felekezeti felfogással szemköt,
mely az állam souveranitását, legalább némely ese-
tekben kétségbe vonja s egy az államon kívül lakó
és annak céljaival sokban ellentétes állást foglaló
főnök abszolút és csallhatatlanságában istenszerű aka-
ratának járszalagához köti magát, e kérdés megol-
dása nagy megfontolást igényel.

Im Európá azon állam, mely a polgári és po-
litikai szabadságnak sokak által irigylt földje s hol
a különböző nemzetiségek oly szépen megférnek egy-
más felett, a Rómából jött impulsus folytán meg-
támadt és fitymált souveranitása érdekében oly in-
tézkedéseket kénytelen életbe léptetni, melyek az
egyház benső ügyébe mélyen beavatnak.

E térre azonban elismerjük, csak kényszerű-
ségből kell az államnak lépni; de készen, a törvény
rögtön alkalmazásába vehető fegyverével kezében
kell folytonos n készen lennie arra, hogy tekinté-
lyét megvédhesse s főltségének sértőt megtorol-
hassa.

Annak tapasztalása ugyan, hogy azon egyház-
nak főpapjai, melyet Magyarország annyi kiváltság-
gal, gazdagsággal és fényvel halmozott el, az ál-
lam legfőbb tekintélyét megvetve, mindinkább lyo-
nati engedik magukat a római jezsuiták új tanai
és államellenes láza által megindított áramlatba,
mint ezt a rozsnyói püspök esete is tanúsítja, ke-
véssé kecségető körülmény arra nézve, hogy a Svájc
példájára ama térre lépni sokáig nem leszünk kény-
telenek; azonban miután a képviselőház, a folyó évi
június 28-án tartott ülésben egy nevezetes beszéd
hatása alatt e kérdés megoldására nézve azon rend-
szert fogadta el, mely a szabadság classikus hazá-
jában, tul az oceánon legalább még eddig jónak
bizonyult bo s egy rendszer, mert a szabadság
rendszere, elméletileg a mi rokonszenvünket is teljes
mérleken birja: ám tegyük e rendszerrel kísérle-
tet mi is!

De ha a lényegében átveendő rendszer egyes
részeiben, mint több oldalról már megjegyeztettük,
viszonyainkhoz alkalmazandó, annak alkalmazásánál
s a június 28-ki nagy programbeszédben kifejtett
elvek életpelétetése körül kiváló figyelmet ugy vél-
jük, két mozzanatot igényel:

1. Azon jóságok, melyeknek használatvezete
istentiszteleti, iskolai, humanitárius, honvédelmi s
egyéb célokra a főpapoknak és némely szerzeteknek
az állam, illetőleg az azt képviselő fejedelmek által
átengedett, minthogy ezentul, ha a kérdést gyö-
keresen és véglegesen megoldani akarjuk, az egy-
házat, csupán a cultus gondjai terhelendik; ezen
jóságok, mondjuk az állam által annyival inkább
visszatartandók s általa közvetlenül cultura, kü-
lönösen e kiválólag pedig közoktatási célokra for-
dítandók, mert különben alig remélhetjük, hogy tan-
ügyünk elég jókor azon színvonalra emelkedjék,
melyre nemzeti fennmaradásunk és cultura mis-
sionk érdekében mielőbb felemelkednie kell.

Ha azon irány, melynek, — mint a jövő köz-
oktatási politikájának, — alapja a népoktetési tör-
vényben, a közös iskolák intézménye által letéte-
tette a népiszkolákra növe helyes, a közép és főta-
nodákra nézve még inkább helyesnek kell azt elis-
mernünk. Ez iránynak kell mielőbb általános elis-
merést szereznünk. E politikát kett, ha ma nem, hol-
nap uralkodóvá tesszük.

— Jog ez, és egyszersmind kötelesség, joga és
kötelessége az államnak, melynek hatalmi köre ezt
is magában foglalja. Ha már a házasság polgári-
sítatik, maradhat-e felekezeti iskola, melyhez az ál-
lamnak nem kevesebb s nem kisebb érdeke van kö-
ve, mint a házassághoz?

Nem is ér ez intézkedéssel senkit, ki az ál-
lam polgárának érzi magát, s értem, ha a közokta-
tásügyi államhatalom decentralizáltatván, a tanügy
körül intézkedésekre, a különböző vallásfelekezetek
tagjai, bár nem mint ilyenek, hanem mint polgárok,
a köségek és törvényhatóságok keretében jogos be-
folyást nyernek.

Ha törvényileg kimondatik, hogy a tankötele-
zettségnek csak a közégi iskolákban lehet eleget
tenni, a legfontosabb lépés meg leendő téve azon
obajtott cselekedet, hogy a felekezeteknek, theologiai
intézeteken kívül, egyedüli iskolája — a templom
legyen.

2. A törvényhozás azon joga gyakorlásánál,
hogy az elébe terjesztendő egyház autonómiai szer-
vezet-e „kell“ t vagy „nem kell“ t mond, vélemény-
nyünk szerint a következő kérdéseknek is fel kell
vettetniük:

a) vajjon az állam kezéből kibocsátandó püs-
pök kinevezési jog, az összes hívek egyetemének
püspökválasztási jogával terveztetik-e felváltatni?

b) vajjon az alsóbb papágnak a püspök ön-
kénye auli emancipálása és a hívek általi választá-
sa kerestül van-e vive?

c) vajjon az episcopatusi jogok ürügye alatt a
laikusok a fontosabb ügyek körüli intézkedéseknél
nem csupán figoránsokul szerepeltetnek-e? mi an-
nál tűrhetetlenebb, mert a püspökök immár többé
nem püspökök, hanem az egyedüli római püspöknek
ki minden jog kutorrása, csak vicariusai.

Az állam azon jogokat, melyeket eddig „circa
sacra“ gyakorolt, csak oly autonómiai testületnek ad-
hatja át meggyőződésük szerint, mely a fentebbi
kérdések-re is megnyugtatólag segéden demokratikus
alapra fektetve, ugy szervezetet, hogy teljes bizto-
sítékot nyújtson arra nézve, mikép mind maga az
egyházi ügykör határain belül marad, mind a Ró-
mából jövő állam-, szabadság- és civilizáció ellenes
sngalmaknak ellenállni tud.

Egy ilyen, az állam által is elfogadható egyház
autonómiai szervezet benyújtásával, meglehet, soká-
ig fognak késni, a törvényhozásnak módjában áll e
munkát siettetni az által, ha az állam és egyház
közti viszony szabályozására a hatalmában álló szük-
séges intézkedéseket mielőbb megteszi; ez által ama
munkának is irányt ad — és ezzel megkönnyíti azt.

Ezek után nem szükséges megjegyeznünk, mert
a mondottakból önként következik, hogy mi a kath.
congressus által az egyház autonómia szervezése cél-
jából kidolgozott s felsőbb helyre már fel is terjesz-
tett munkát elvetendőnek találjuk.

Igy fogván fel a kérdést s annak megoldását,
van szerencsénk az előadottakat, Arad sz. kir város
megkeresése alkalmából kérvényképen, a mélyen tisz-
telt képviselőház elé azon tiszteletteljes kérelmünk-
kel terjeszteti, hogy az e tárgyban kiküldendő bi-
zottságot mielőbb megválasztani és annak záros ha-
táridő alatt a június 28 ki utmutató „beszéd szelle-
mében benyújtandó javaslat alapján, a kérdést az
általunk a fentebbiekben kifejtett elvek s nézetek ta-
kintelbevételével megoldani méltózzassék.

Kelt Heves- és Külső-Szolnok t. e. vármegyék-
nek Egerben september 15 én tartott rendes bizott-
sági közgyűléséből.

Az olasz király Bécsbe érkezése.

Az olasz király min. elnökével, tábornokaival,
s udvara legfőbb méltóságaiával Bécs falai között idő-
zik, s fejedelmünk vendége a Hofburgban.

Az összes liberális közönyök számtalan cikk-
ben ünneplik az „egyház kiátkozottjának“ megérkezé-
sét, a clericálisok pedig öszbeszedték, hogy a do-
minikánusok templomában nagy requiemet rendeznek
azon pápai szónok lelki üdvéért, kik Róma védel-
mében elhullottak s így ünneplik az olasz király Bécs-
be érkezését.

Elképzelhető, hogy mind ezen hírek mily izga-
lomba hozták a bécsi közönséget. A déli vasut in-
dóháza felé vezető uton már az első délutáni órák
óta hullámozott a közönség, sőt akadtak, kik itt ott
egy-egy szőnyegcskét is kidugtak az ablakon. A déli-
után folyamában a legkülönbözőbb hírek merültek
fel. Némelyek azt állíták, hogy vasuti szerencsétlen-
ség történt, s a király nem fog megérkezni. Mások,
hogy csak álhír volt az elutasítás is. Voltaképen pe-
dig az történt, hogy a vonat Milanóban kissé ké-
sett, — így megzavarta az egész uti programot. —
A király megérkezése 4-re volt kitűzve, az udvar s
a felállítások azonban értesítve voltak, hogy a beál-
lott zavar folytán a királyt szállító külön vonat csak
5 órakor érkezhetik meg.

A vasuti indóház a „P. N.“ szerint ünnepélye-
sen ki volt díszítve. A díszítés a vasuti indóházak-
nak ily alkalmakkor szokásos alkalmi cziczomájából
állt, melyek fölött az osztrák és olasz zászlók pom-
páztak. Az udv. váró tereméből gazdag szőnyeg veze-
tett a helyre, a hol az udv. vonatnak meg kellett ál-
lapodnia, s a mint a vonat megérkezésének jele ada-
tott, Ferencz József király s a Bécsben levő összes
főherczegek e helyen állapodtak meg. A mi királyunk
semmiféle olasz hadseregi ranggal nem lévén felru-
háza, ő felsége a közös hadseregbeli tábornagyi
egyenruhát viselte, a főhegek tábornoki egyenruhát.
A felállított zenekar az olasz néphimnuszot intonálta,
a vonat berobogott s Victor Emáuel király a vasut-
kocsiból kiugorva, megölelte megcsókolta, Ferencz Jó-
zsef királyt.

Az olasz király hadseregének tábornagyiegyen-
ruháját viselte, a főveget kezében tartva. A felségek
nemény baráti szót váltottak egymással, s ezután
rögtön a hatfogatu udv. hiutóba szállva, a Hofburg-
ba kocsiztak. A királylyal megérkezett olasz herczeg-
gek a főherczegekkel szintén röviden társalogtak s
Amadeo hg Albrecht főherczeggel együtt vonult a
városba. A nagy számmal egybegyűlt közönség az
utcákon mindenütt lelkesedéssel fogadta a felsé-
geket.

Az olasz király megérkezése fölől a „P. L.“
távírtában még a következő részleteket találjuk:
Az olasz király a Sz. István-rend nagy keresztjét
viselte. A vasuti indóházban az olasz követség sze-
mélyzete, számos tábornok, a pesti olasz főconsul stb.
várta Victor Emáuel. A császár a főherczegeket
bemutatta a királynak, ki mind gyűküknek kezét
nyújtott; mindegyikkel néhány szót váltott. Külö-
nösen sokáig beszélgetett Albrecht főherczeggel, a
custozai győzővel, a kinek kezét hevesen megszo-
rita, mi általánosan feltűnt. Mindkét fejedelem rö-
vid szemlélet tartott a felállított katonai diszszázadon
s ezután kocsizott a Burgba, a közönség zajos ötle-
tése között. Victor Emáuel megérkeztek, igen
nyomott hangulatban látszott, de a szívélyes fogadás
csakhamar derült kedvűvé tette.

BELFÖLD.

Deés, 1873 sept. 17.

A Deés városi ipartársulatoknak a bécsi köz-
kiállítás meglekintésére megválasztott küldöttjei ma
indultak utnak, szám szerint ötön; négyen a város,
egyik pedig a deési állandó műked.elő szintársulat
által lettek utiköltséggel ellátva. A műkedvelő szin-
társulat két iparos utazási költsége fedezését aján-
lotta meg, hogy így Deésről 6 iparos látogassa a
világtárlatot, de egyik lelkes polgára Deésnek Nagy
László, ki szintén a felküldendő iparosok közé be-
választva volt, ez utat saját költségén kívánván meg-
tenni, a műkedvelő-szintársulat által felajánlott uti-
költséget nem fogadta el. Megjegyezendő, hogy a
társulatnak a nevezett iparos leánya is tagja volt, s
a szinpadról ment Sz. Udvarhelyre férjhez, ez em-
lők vezérelte tehát N. L.-t azon kegyeleltre, hogy a
felajánlott utiköltséget a műkedvelő-társulatj által
visszahajta.

Jószágbérbeadás.

Kolozsmegye alsó-kerületében fekvő N.-SÁRMAS az 1874-dik évi ápril-hó 24-kétől kezdve hat, esetleg több évre haszonbérbe kiadó levén, a vállalkozni kívánók felhivatnak, hogy Kolozsvárt lakó országos ügyvéd Frits Albert úrnál a feltételeket előre is megtudhatják.

Ezen fekvő jószág áll:

3840 katastrális hold tagosított szántó, kaszáló, s a legjobb marhalegelő földből.

el van látva mindennemű lakó és gazdasági épületekkel; a Kolozsvárról Szász-Régenig vezető csináltút mellett, s Kolozsvártól 5 óra távolságra fekszik, más birtokos a községben nincsen, gabnatermesztésre és marhatenyésztésre első jószág a Mezőségen.

ALLENBERG LÁZÁR

tudakozó-, közvetítő-, bizományi- és nemzeti
HORDÁR-INTÉZETÉBEN

Kolozsvárt

Kerestetnek:

Egy alkalmas hely egy képaett kereskedőnek, ki a könyvvezetékben járatos, egyszersmind kitűnő gazdaság, sok ismerettel gyakorló i-lag bír egyén, tud magyarul, németül, szlovák és lengyelül.
8000 frt, két házra, prima loco betáblázásra.
Egy nagy bolt, a piacszoron.
Kisebb és nagyobb jószágok haszonbérbe.
Házakat, bel- és külvárosban megvenni.
Nagyobb, kisebb lakások.
Kolozsvári takarékpénztári részvények.
Egy nagy vendég-fogadó, bérbe ki venni helyt.
1800 frt, kölesűbe, kamatba kap az illető szállást, mely 2 szoba, konyhából áll.

Találtnak:

Egy 1000 holdas jószág eladó.
Zsákok köcsőbe, darabja 7 napra 2 kr., nagy öszez több időre olcsóbb, Allenberg Lázárnál.
Egy szép telek, kül-monostortozzába eladó.
Nevelő- és nevelőné, tudnak: magyar, német, francia nyelvet és zongorát.
Több-féle szállások, kiadók.
Gazdatiszták, i-pánok, házmesterek és inasok.
Egy egész új Wertheim Cassa, 10 mázsás 3-os szám, olcsó áron eladó.
1000 arany, 1-ső helyeni betáblázásra köcsőbe kiadó 12%-re.
Jószágok, haszonbérbe kiadók.
Szállások, dajkák, szobaleányok és szolgálók.
Pénz, váltóra.
Egy jó kertész.

Tisztelettel kérjük a t. cz. közönséget, iparos, háztulajdonos, földbirtokos és bérlő urakat, hogy minden ügyben, ugymint: haszonbér, pénzkölcsön, kiadó lakás, cseléd- és munkások szerzése, cserék, eladás és vevések, stb.-ben irodámat megkeresni szíveskedjenek. (Hidutca, Ákoncz-ház.)

(361)

Végeladás!

Többször üzleti elfoglaltságom következtében a már több éven át a n. érd. közönség teljes pártfogása alatt folytatott férfi- szabó-üzletemmel fől-hagyni szándékozván, a **belhidutezában levő** férfi-divat öltönyökkel dusan berendezett raktáromban

tetemesen leszállított áron

végeladást nyitottam,

a hol iz mindennemű válogatott kelmékből készült téli, nyári és őszi férfi divat öltönyökkel hallatlan olcsó árban szolgálhatok, a melyre is bátor vagyok a helybeli és vidéki t. cz. közönség becses figyelmét főkérni.
Kolozsvárt, szeptember hóban 1873.

FESZT JÓZSEF, férfi-divat öltöny készítő.

Stein János kiadásában megjelent:

„A vallásos eszmék története.”

II-dik kötet.

Irtá SZÁSZ DOMOKOS, kolozsvári ev. ref. pap.

Ára 90 kr. (a két kötetnek 1 fit 70 kr.)

Fölhívjuk e — műre, mely vallásos irodalmunk terén a maga n-mében első — a hazai öss/es protestáns főtanodák, a protestáns lelkészek s általában mindazoknak figyelmét, kiket az emberiség vallásos életének multja és jelene érdekel. Tömeges megrendeléseknél 20 % árelengedés!!!

Az első kötet közelebből második kiadásban fog megjelenni!

Ugyan csak

Stein János könyvkereskedésében Kolozsvárt
kaphatók:

Rajzminták az elemi rajzolóhoz.

Fröbel Frigyes foglalkoztató rendszere szellemében.

Gyermekkerti, népiskolai és családi használatra

összeállított k: SZABÓ ENDRE és TÓTH TAMÁS.

Magyar és német magyarázó szöveggel, tokban 1 fit.

Az anyagiilkos.

Francia regény. Irták Belot A. és Dautin Gy. I—III. kötet.

Ára 3 frt 60 kr.

(2—3)

Ugyan csak
Stein János kereskedésében
kaphatók:

Az arany ember.

Regény 5 kötetben. Irtá Jókai Mór.
Ára 5 frt.

BESZÉLYEK,

német, francia és angol eredeti után
fordították többen. Ára 1 frt.

Huszonöt év után.

Tóth Kálmán válogatott költemé-
nyei. 2 kötet. Pompás díszkötésben.
Ára 3 frt 20 kr.

Egy kép a forradalomból.

Elbeszélés. Irtá Bolgár Kálmán.
Ára 1 frt.

Szabályrendelet

az 1871. évi XVIII t. cz. 74. és 75
§§. értelmében

a közjegyzői hivatal

ellátására előírt képesség beigazolása
végett megkívántató szigorlat tárgyai és
megtartási módja iránt. (Lenyomat a
„Budapesti Közlönyből.”)

Ára 10 kr. Postán küldve 12 kr.

**A törvényszéki orvostudo-
mány gyakorlati kézikönyve,**

különös tekintettel a legújabb

szabályrendeletekre,

orvosok, jogtudók és tanulók számára.

Irtá dr. GROSZ LAJOS,

az országos közegészségi tanács rendes
tagja és jegyzője; m. k. államvasúti
igazgató főorvos; egyetemi m. tanár;
a budapesti kir. orvos-egylet, a m. k.
természettud. társulat, a lécsi cs. kir.
állat-növényteni, az alsórajnai természet-
orvostani, a német törvényszéki lélek-
tani tudományos egyletek tagja.

Ára 3 frt 60 kr.

Könyv-, mű- s hangjegy kereskedés bel-középutcza 1 szám.

STEIN JÁNOS

KÖNYV- ÉS KÖNYOMDÁJA

KOLOZSVÁRTT.

A könyvnyomda helyisége az utóbbi időben megnagyobbított és legújabbban is egy új gyorsajtóval gazdagodott,
ugy hogy jelenleg már

három gyors- és egy kézi-sajtó s egy simító-gép van működésben.

Számos és gyakorlott szedőimnek új és mostan divó csinos betűk állnak rendelkezésükre.

Könyomdamban ügyes, szakértő kőmetsző s rajzoló és három sajtó a szükséges személyzettel van foglalkoztatva.

Évtizedek óta e téren működve sikerült minden a nyomdai munkák kiállításához szükségelt anyagoknak

legjobb és legolcsóbb forrásait felfedeznem.

Az itt elmondottak képezik azon tényezőket, melyek lehetővé teszik, hogy minden

KÖNYV- ÉS KÖNYOMDAI MUNKAT

a legrövidebb idő alatt, s legizlésteljesebben s oly **jutányos árban** vagyok képes kiállítani, ugy hogy e téren bátran kiállok a versenyt bármely hazai könyv- és könyomdával.

Elvállalok mindennemű és nyelvű **könyvek**, bármiféle **rovatos ívek**, körlevelek, árjegyzékek, számlák, nász-, gyász- és vigalmi jelen-
tések, meghívó-jegyek, tánczrendek, gyógyszer-tári jelzetek, bór-, rozsolis- és más **vignettek**, újévi és más alkalmi üdvözlőtek, barom-
utlevelek, vásárczédulák, hirdetmények, bármilyen nagyságú **falragaszok**, szóval minden e szakba vágó munkák **ízletes kiállítását**.

Bátor vagyok pedig különösen a kir. törvényszékek, megyei- s városi hatóságok és a községl előljáróságok
figyelmét arra felhívni, hogy a hivatali szükségletekre megkívántató nyomtatványok gyors kiállítására s legolcsóbb árszámi-
tására különös szult fektetek.

Előleges költségvetéssel is készséggel szolgálak a gyakrabban előforduló nyomtatványok mintázatainak birtokában lévén.

Az új „**polgári törvénykezési rendtartás**”-ban és a Kolozsmegye gyalui egyesbirája által a községl előljáróságok ré-
szére kiadott „**utasítás**”-ban előforduló magyar vagy román szövegű nyomtatványokból — melyekből készletet tartok — külön kis mennyiségben **konz**
számra is, jutányos árban szolgálak. Az „**utasítás**”-ban előforduló mintáknál világosan kiteendő: **magyar vagy román** szövegű nyomtatvány szükséges-e?

Egyidejűleg **bátorságot veszek magamnak könyvkereskedésemet** (bel-középutcza 1 szám) és **papirkeres-**
kedésemet is (főtér 2 szám, a tanácsház tőszomszédságában) a nagy közönségnek emlékeztetébe hozni.

Papir-, rajz- s író-eszközök kereskedése főtér 2-dik szám.

Stein János Kolozsvártt.

Stein János Kolozsvártt.